

Wonen en zorg 2020 – 2040 in de gemeente Oudewater

Projectleider: Arnout Siegelaar

06 25 171 575

arnout@woonzorgconcept.nl

Rapportage en dashboards door

Hans Hagmeijer en Paul Reijn

Website: www.sinfore.nl

Versie: 3.0

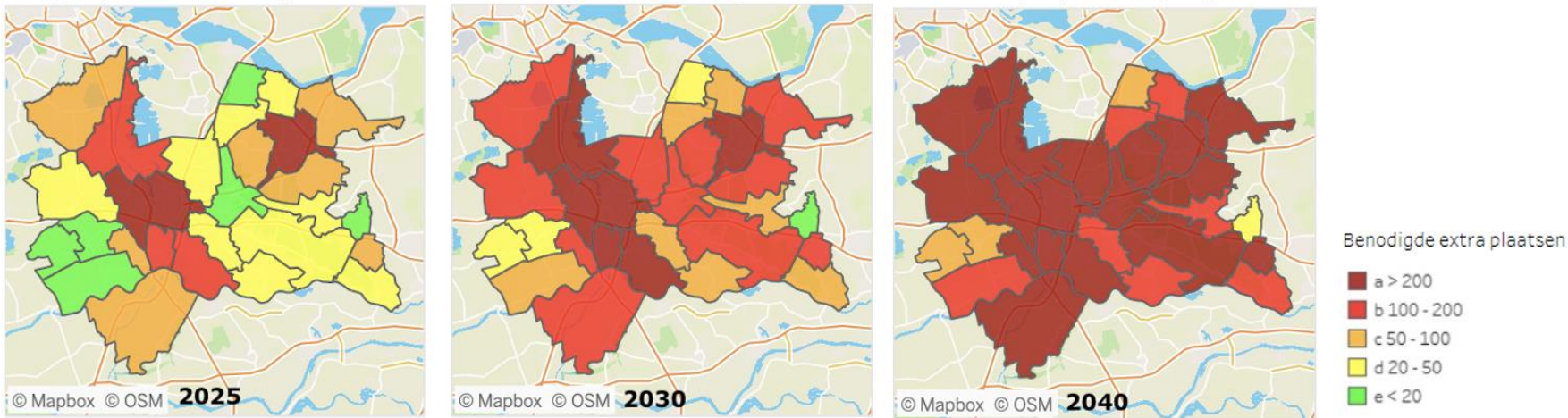
Datum: 02-05-2022

www.sinfore.nl/ivvu

0 SAMENVATTING.....	3
0.1 LEESWIJZER.....	4
1 DEMOGRAFIE.....	5
1.1 BEVOLKINGSPIRAMIDE.....	6
1.2 BEVOLKING	7
1.3 % 75+ IN KAART	8
2 WONEN	9
2.1 OUDEREN EN VV-LOCATIES.....	10
2.2 WONEN: 75+ HUISHOUDENS.....	11
3 ZORG	12
3.1 GEZONDHEIDSMONITOR	13
3.2 ZORGVRAAG.....	15
3.3 ZORGPROFIELEN 5 EN 7 PROMILLAGE IN 2020, 2030 EN 2040 PER PC 4 GEBIED.....	16
4 GROEI VRAAG EN HUIDIGE AANBOD VERZORGING EN VERPLEGING	17
4.1 DE OPGAVE PER GEMEENTE: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG: SOMATIEK EN PG.....	18
4.2 OPGAVE IN DE GEMEENTE 2025 – 2030 – 2040 VV-LOCATIES	19
BIJLAGEN BIJLAGE 1 CIJFERS DEMOGRAFIE.....	20
BIJLAGE 2 75+ VERGELIJKING GEMEENTEN.....	21
BIJLAGE 3 CIJFERS WONEN.....	22
BIJLAGE 4 OUDERENCONCENTRATIES.....	23
BIJLAGE 5 WONEN OUDEREN EN INKOMEN	24
BIJLAGE 6 CIJFERS ZORG	25
BIJLAGE 7 ZORG BENCHMARK: AANTAL EN PROMILLAGE INTRAMURALE ZORG IN DE GEMEENTEN EN DE BESTAANDE WIJKEN	26
BIJLAGE 8 DE OPGAVE PER GEBIED: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG IN DE GEMEENTEN EN BESTAANDE WIJKEN.....	27

0 Samenvatting

In de gemeente Oudewater zijn 86 extra intramurale (of alternatieve) plaatsen voor verzorging en verpleging nodig tot 2040: een toename van 90% ten opzichte van 2020. Dit is de conclusie van het Sinfore-onderzoek op basis van open data. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van IVVU in het kader van het project Wonen en Zorg 2040. Dit project heeft betrekking op de zorgkantoor regio Utrecht. Deze rapportage gaat specifiek over de gemeente Oudewater. De 86 extra plaatsen zijn nodig bij "gelijkblijvend beleid en gelijkblijvende omstandigheden". Nieuw (overheids)beleid en nieuwe concepten op het gebied van verzorging en verpleging gaan ertoe leiden dat deze zorg deels of geheel op een andere wijze gaat worden ingevuld. Dit vraagt een samenhangend beleid op het gebied van wonen, zorg en welzijn en is een opgave voor de gemeente, zorgorganisaties, woningcorporaties, marktpartijen en cliëntenorganisaties. De kaarten hieronder tonen de groei van het aantal benodigde plaatsen per gemeente.

De bevindingen samengevat:

- Tussen 2020 en 2040 stijgt het aantal 65-plussers met 932 tot 3.067 (+44%); het aantal 75-plussers met 744 tot 1.664 (+81%) en het aantal 80-plussers met 520 tot 1.055 (+97%).
- De verhouding van leeftijdscategorieën in 2020 is: 65-plussers 21%; 75-plussers 9%; 80-plussers 5% en 85-plussers 2%. In 2040 verschuift deze verhouding naar 2040 65-plussers 28%; 75-plussers 15%; 80-plussers 10% en 85-plussers 10%.
- De OOSR (Oldest Old Support ratio) daalt in gemeente Oudewater van 16 in 2020 naar 7 in 2040. Deze krimp van het aantal mensen, dat in staat is mantelzorg te bieden, betekent een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- Het aantal 75+ huishoudens neemt van 2020 tot 2030 toe met ruim 219 huishoudens en tot 2040 met 226 tot 1.138.
- 89% van de 75-plussers woonde in 2020 in een woning, die geschikt of aanpasbare is. In 2040 is dat 96%.
- Het aantal benodigde plaatsen verpleeg(huis)zorg stijgt in periode 2020 - 2030 van 95 met 34 personen tot 129 en tot 2040 met 86 tot 181 plaatsen, een stijging van respectievelijk 36% en 90% ten opzichte van 2020.
- De vraag naar WMO-verstrekingen van 50-plussers stijgt tot 2030 met 126 verstrekingen en van 2030 tot 2040 met 139 verstrekingen tot 824.
- De vraag naar extramurale verstrekingen stijgt van 145 in 2020 naar 191 in 2030 en 249 in 2040 ofwel een stijging van 72% tot 2040.

0.1 Leeswijzer

Deze rapportage brengt de benodigde extra woon- en zorgcapaciteit in 2040 in kaart. Dit gebeurt langs drie lijnen: demografie, wonen en zorg als duiding van de open data, die op deze drie terreinen verzameld zijn.

- In het onderdeel **demografie** wordt zichtbaar welke demografische ontwikkelingen zich in de gemeente en de regio in de komende twee decennia voltrekken. Daarin is een aantal leeftijdsgroepen van belang naast de 65-plussers. Dat betreft 75-plussers, 80-plussers en 85-plussers. 75-plussers, omdat deze leeftijdsgroep (zie onderzoek CBS) van de ouderen het meest geneigd is te verhuizen; 80-plussers, de leeftijdsgroep, die in het algemeen bekend staat als de dubbele vergrijzing en 85-plussers, omdat deze leeftijdsgroep aanzienlijk meer gebruik maakt van verzorging en verpleging dan mensen, die jonger zijn.
- In het onderdeel **wonen** wordt ingegaan op de woon- en inkomenssituatie van de huidige en toekomstige ouderen.
- Het onderdeel **zorg** start met de gezondheidsbeleving van ouderen en laat vervolgens het licht schijnen over de ontwikkeling van de intra- en extramurale zorgcapaciteit in de periode 2020 – 2040.
- Afgesloten wordt met de benodigde **extra capaciteit** op gemeente- en wijkniveau (een of meer postcode 4 gebieden) in 2030 en 2040, ook uitgesplitst naar somatiek en psychogeriatrische zorg.
- De berekende capaciteit per gebied hoeft niet gelijk te zijn aan de aldaar te realiseren capaciteit in fysieke zin. Mensen kunnen hun indicatie verzilveren in een andere dan hun eigen woonplaats. En: nieuwe concepten voor wonen en zorg die in de toekomst worden ontwikkeld, kunnen leiden tot een andere verdeling van noodzakelijke capaciteit.

Daarnaast zijn de volgende punten van belang:

- Voor de leesbaarheid wordt in de tekst daar waar het zorgkantoorregio Utrecht bedoeld wordt, het begrip regio gebruikt.
- Voor meer informatie over het project, raadpleeg: www.toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg. Meer achtergrond over het gebruik van de open data, kunt u lezen in het Sinfore document “Achtergronden bij de dashboards wonen, zorg en ouderen”. Dit document is te downloaden op de website www.sinfore.nl
- Alle in de dashboards gebruikte data zijn in Excel te downloaden. Dashboards, data en eerste interpretatie dienen ter ondersteuning van analyses en beleidsvorming door de (gezamenlijke) stakeholders.
- Speciaal aandachtspunt is de nieuwbouw. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) neemt in de bevolkingsprognose ook eventuele uitbreidingen van een gemeente mee. Omdat nu niet bekend is in welke wijk uitbreidingen plaatsvinden, wordt per gemeente een gebied “nieuwbouw” opgenomen. Gemeentelijke cijfers betreffen de bij elkaar opgetelde bestaande wijken plus de nieuwbouw(opgave).
- Inwoners, patiënten en cliënten worden zowel weergegeven in aantallen als in percentages dan wel promillages. Dit om de aantallen in het goede perspectief te plaatsen. Een voorbeeld: als in een gemeente met weinig ouderen zich een kleine stijging in aantallen voordoet, zal dat een behoorlijke procentuele stijging inhouden. In een gemeente waar veel ouderen wonen zal diezelfde stijging een veel lagere procentuele stijging te zien geven. Met andere woorden: de hoogte van het percentage geeft de snelheid weer, waarmee het aantal ouderen stijgt.
- Voor de kaarten is vaak één gebied geselecteerd, vaak de belangrijkste kern of het centrum. In de dashboards zijn dan andere gebieden zichtbaar. In enkele kaarten en tabellen zijn ook postcodes gegroepeerd tot woonplaatsen, CBS wijken of anderszins logisch samenhangende gebieden.

1 Demografie

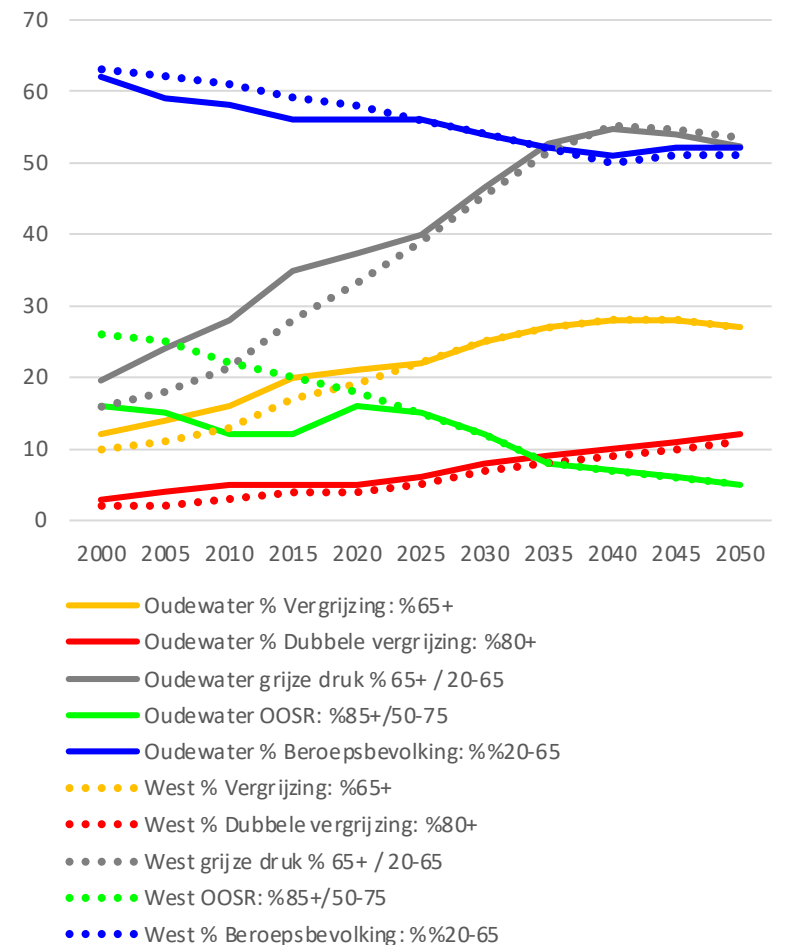
De behoefte aan verzorging en verpleging, zowel in instellingen als thuis, intramuraal als extramuraal, is te verklaren vanuit de bevolkingsontwikkeling. De hierna uitgewerkte bevolkingsontwikkeling is gebaseerd op de regionale 2050 prognose van het Planbureau voor de Leefomgeving en is, met de CBS gemeente- en postcodegegevens 2000 – 2020, vertaald naar een lager schaalniveau. In de grafiek ziet u de ontwikkeling voor een aantal kengetallen in de periode 2000 – 2040; voor de gemeente in een continue lijn, voor de regio in een gestippelde lijn.

De kengetallen betreffen:

- **Vergrijzing (oranje lijn grafiek):** het percentage inwoners van 65 jaar en ouder.
- **Dubbele vergrijzing (rode lijn grafiek):** het percentage inwoners van 80 jaar en ouder.
- **Grijze druk (grijze lijn grafiek):** de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar en ouder en het aantal personen van 20 – 65 jaar. Dit percentage laat zien hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden door de werkende bevolking. Deze wordt gevormd door het percentage inwoners in de leeftijdsklasse 20 – 65.
- **OOSR (groene lijn grafiek):** (The Oldest Old Support Ratio): mantelzorg wordt vaak verleend door mensen van 50 – 75 jaar aan mensen ouder dan 85 jaar. Voor de mantelzorg is daarom een kengetal ontwikkeld, de OOSR, waarbij het aantal 50 – 75-jarigen wordt gedeeld door het aantal 85-plussers. Hierdoor is zichtbaar wat het potentieel aan mantelzorgers per 85-plusser is. Momenteel is de OOSR vaak boven de tien. Een OOSR tussen de 6 en 10 wordt gezien als zorgelijk. Verondersteld wordt dat een daling van de OOSR leidt tot een groter beroep op de (extramurale) professionele ouderenzorg.
- **% Inwoners in de leeftijd van 20 – 65 (blauwe lijn grafiek):** dit percentage sluit aan op de grijze druk en wordt tot op heden algemeen gebruikt voor de beroepsbevolking. Inmiddels is de AOW-leeftijd geleidelijk opgetrokken, waardoor inmiddels met 67 jaar gerekend zou moeten worden. Het CBS hanteert voor de beroepsbevolking een nog bredere groep tot 75 jaar. Een krimpende beroepsbevolking betekent, dat de zorg sterker moet concurreren met andere sectoren op de arbeidsmarkt.

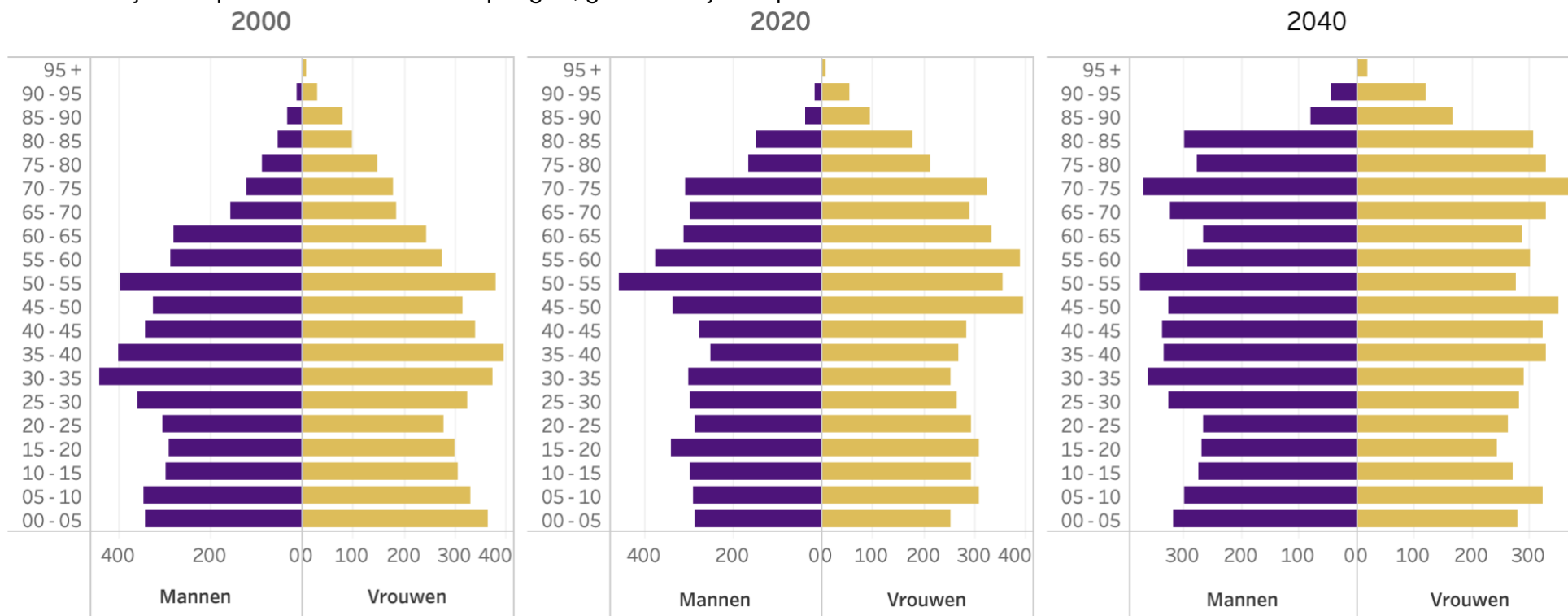
In bijgaande afbeelding ziet u hoe tot 2050 de samenstelling van de bevolking verandert. Het aandeel van de ouderen in de samenleving groeit en wel sneller dan het aandeel van de mensen die jonger zijn dan 65

Kengetallen vergrijzing gemeente en regio

1.1 Bevolkingspiramide

De bevolkingspiramide laat de demografische ontwikkeling zien in de gemeente in de periode 2000 – 2040. In groepen van vijf jaar wordt het aantal inwoners getoond in de jaren 2000, 2020 en 2040. Voor de jaren 2000 en 2020 gaat het om werkelijke getallen. 2040 betreft een prognose. In het dashboard zijn deze piramides beschikbaar op regio-, gemeentelijk- en postcode 4 niveau.

De vergrijzing wordt zichtbaar in het langer worden van de balken in de oudere leeftijdsgroepen. Deze balken geven het aantal mensen aan in een bepaalde vijfjaarsgroep.

In deze rapportage wordt dit aantal uitgedrukt in een percentage.

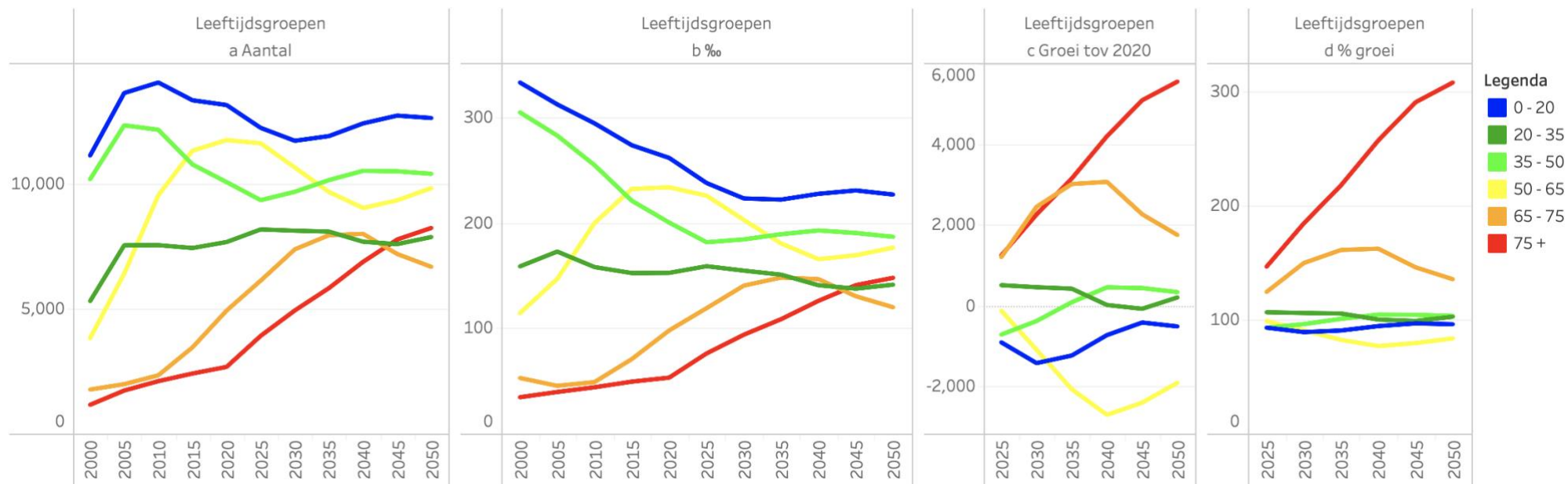
Enige details (zie ook bijlage 1):

- De vergrijzing (65+) in Oudewater was in 2020 21% en wordt in 2030 25% en in 2040 28%.
- Het aandeel van de leeftijdsgroep 75+ was in 2020 9%, wordt in 2030 12% en in 2040 15%.
- De dubbele vergrijzing (80+) was in 2020 5%; wordt in 2030 8% en in 2040 10%.

De bevolkingspiramide is niet alleen van belang om de vergrijzing te laten zien. In de piramide wordt ook de ontwikkeling van de jongere leeftijdsgroepen zichtbaar, waardoor de verhouding tussen de leeftijdsgroepen duidelijk blijkt.

In een (grotere) gemeente kan de bevolkingsontwikkeling per gebied (wijk/pc 4 gebied /kern) verschillen. Daarom is het in het dashboard bevolkingspiramide mogelijk om de demografische ontwikkeling in de verschillende wijken of kernen van een gemeente zichtbaar te maken.

1.2 Bevolking

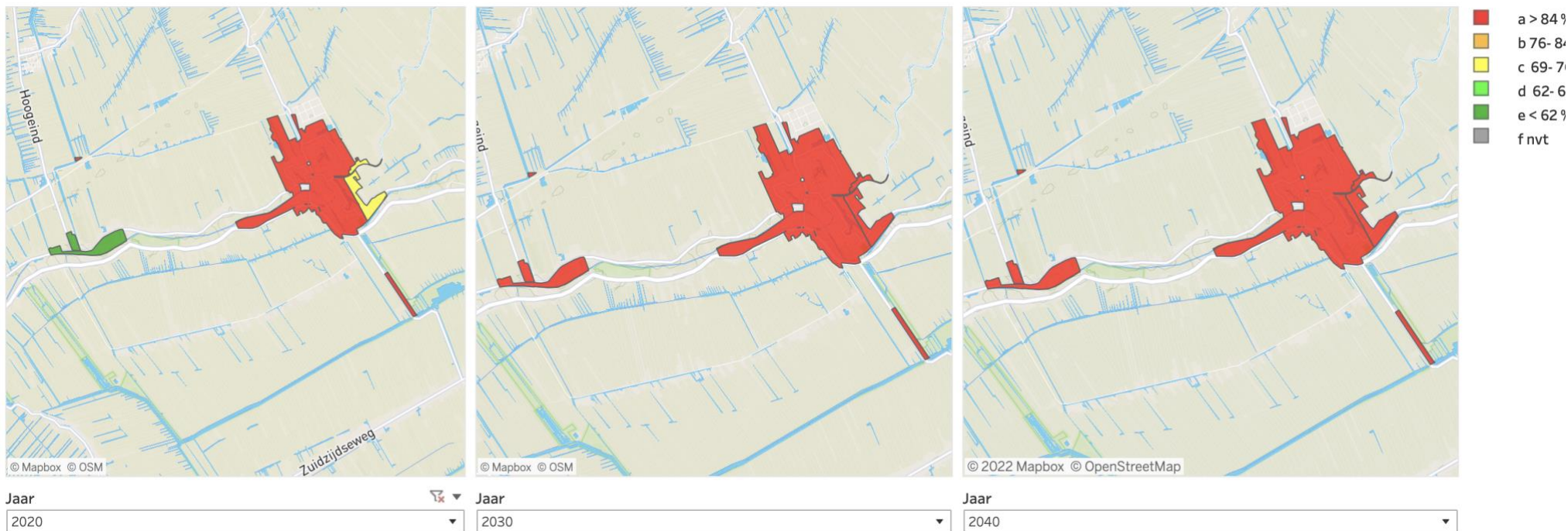

In de onderstaande toelichting worden enkele ontwikkelingen beschreven. Hierin zijn meer details opgenomen dan in de bovenstaande grafieken kan worden afgelezen. Deze details kunnen worden teruggevonden in bijlage 1.

- In 2020 was het aantal inwoners in de leeftijdsgroepen 65+ 2.135 (rode en oranje lijn in grafiek A opgeteld), 75+ 920 en 80+ 535.
- Tot 2030 komen daar achtereenvolgens 516 (65+), 372 (75+) en 270 (80+) inwoners bij.
- Daarna is de toename in de periode 2030 - 2040 932 (65+), 744 (75+) en 520 (80+).
- Dat betekent (zie de rechter grafiek) een toename van 44% (65+), 81% (75+) en 97% (80+) tussen 2020 en 2040.
- De bevolking van 50 - 75 jaar (basis voor de OOSR ofwel de Oldest Old support Ratio) groeit in de komende twintig jaar van 3.420 naar 3.402.
- Het aantal inwoners van 85+ (leeftijdsgroep voor de berekening van de OOSR) was 210 in 2020 en is naar verwachting 454 in 2040.
- Hierdoor daalt de OOSR van 16 naar 7 in 2040. De mantelzorgcapaciteit krimpt hierdoor. Dat kan leiden tot een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- De beroepsbevolking (inwoners van 20 - 65 jaar) daalt tot 2040 van 56% naar 51%. In de sub regio West neemt de beroepsbevolking af van 58% naar 50% van de bevolking.
- In een teruglopende beroepsbevolking betekent dit, dat de zorg in de gehele regio een grotere uitdaging heeft op de arbeidsmarkt.

1.3 % 75+ in kaart

In onderstaande afbeelding ziet u de kaarten van gemeente, onderverdeeld in de 4 positie postcodegebieden voor 2020 tot 2040, waarin het percentage voor de 75-plussers is aangegeven. In een groen 4 pc gebied wonen relatief weinig 75-plussers; in een rood gebied wonen relatief veel 75-plussers. Door de jaren 2020, 2030 en 2040 naast elkaar te zetten, ziet u de toename van het promillage 75-plussers in de periode 2020 – 2040. In bijlage 2 ziet u de aantallen 75-plussers per wijk in 2020, 2030 en 2040.

- Het aantal 75-plussers in Oudewater groeit tot 2040 tot 15% van de bevolking.
- In 2030 is het aantal 75-plussers in alle kernen gestegen tot 12,9%.
- In 2040 ontloopt het percentage 75-plussers van de bevolking van Oudewater het percentage van de regio niet veel. Dat is dan naar verwachting 14,7%.
- Ook de dubbele vergrijzing ontwikkelt zich in eenzelfde tempo als de sub regio West.
- Een relatief groot deel van de ouderen woont niet in de nabijheid van voorzieningen.

2 Wonen

- De woonsituatie van ouderen vraagt met het toenemen van de leeftijd de aandacht. Onderscheid zou gemaakt kunnen worden naar:
 - 50 – 65-jarigen: huishoudens met oudere kinderen of “empty nesters” waarvan de kinderen al het huis uit zijn.
 - 65 – 75-jarigen: deze ouderen zijn dikwijls net met pensioen, maar in het algemeen goed gezond.
 - 75 – 85-jarigen: een deel van deze ouderen is nog relatief gezond, met name ouderen met een hogere SES.
 - 85-plussers: steeds meer van deze ouderen krijgen te maken met gebreken.
- Ouderen wonen in het algemeen tevreden in hun huidige woning, ook al is deze te groot en vraagt het (tuin)onderhoud aandacht. Ouderen zijn dan ook niet snel geneigd te verhuizen. Hun woningen kunnen ver van voorzieningen zijn gelegen.
- Als ouderen echter te maken krijgen met gebreken, dan is de woning soms niet geschikt of aanpasbaar. Het Rijk heeft dit onderwerp geagendeerd in de Monitor Investeren in de Toekomst (MIT), geschreven door het RIGO. Eengezinswoningen worden daarin in het algemeen aanpasbaar geacht, meergezinswoningen zijn geschikt bij aanwezigheid van een lift, afhankelijk van bouwjaar en aantal bouwlagen. 90% van de woningen blijkt zo geschikt of aanpasbaar.
- Ook de nabijheid van voorzieningen kan van belang zijn (zie bijlage 4). Dit betreft dan met name de supermarkt, huisarts, apotheek en openbaar vervoer. Gesproken wordt over een afstand van 500 meter die voor ouderen met beperkingen aanvaardbaar zou zijn. Vaak zijn huisartsen en apotheken niet binnen de 500 meter gevestigd, maar deze zijn indien noodzakelijk altijd bereikbaar of beschikbaar. Het accent in de nabijheid van voorzieningen is daarom gelegd op de supermarkt. Daar liggen vaak ook andere voorzieningen in de buurt. Het is overigens de vraag in hoeverre de bereikbaarheid van de supermarkt, gezien de vele bezorgmogelijkheden, nog van belang blijft. Wel kan boodschappen doen bijdragen aan de sociale contacten.
- Combinaties van geschiktheid en nabijheid zijn teruggebracht tot drie mogelijkheden: geschikte of aanpasbare woningen nabij voorzieningen, idem niet nabij voorzieningen en ongeschikte woningen. Voor bovengenoemde leeftijdsgroepen is –met de veronderstelling van thuis blijven wonen, maar gecorrigeerd voor overlijden– een vooruitberekening tot 2040 op postcode 6 niveau gemaakt.
- De beschikbaarheid van woningen nabij voorzieningen is afhankelijk van de woningmarkt. Als een ouder huishouden dat in de nabijheid van voorzieningen woont, verhuist, dan is het waarschijnlijk dat een jonger huishouden naar deze woning verhuist. Hierdoor neemt het aantal oudere huishoudens in de nabijheid van voorzieningen af.
- Ouderen zijn niet erg verhuis-geneigd. Verhuizingen van ouderen vinden dikwijls plaats na een incident, waardoor wonen in de huidige woning niet meer mogelijk is. Verhuizen naar een aangepaste woning of opname in een VV-instelling kan dan het gevolg zijn.
- Veel oudere huishoudens bestaan in eerste instantie uit paren. Als een van de partners wegvalt, blijft een alleenstaande oudere over. Deze heeft dan het verlies te verwerken, wordt dikwijls geconfronteerd met een afname van inkomen en blijft achter in een te grote woning. Dit zou een reden voor verhuizen kunnen zijn, als een geschikte woning voor een alleenstaande oudere beschikbaar zou zijn.
- Alleenstaande ouderen hebben een relatief laag inkomen, zeker in verhouding tot paren. Vanuit de Lokale Monitor Wonen van de VNG zijn inkomensgegevens beschikbaar en wordt ook een onderscheid gemaakt naar doelgroep huurtoeslag en doelgroep sociale huur. Hierbij zijn ook data over het woningeigendom beschikbaar. Veel ouderen met een laag inkomen die –gezien het inkomen– in aanmerking zouden komen voor sociale huur, komen niet in aanmerking voor huurtoeslag in verband met het –dikwijls overigens beperkte– vermogen in de afbetaalde eigen woning (zie bijlage 5).

2.1 Ouderen en VV-locaties

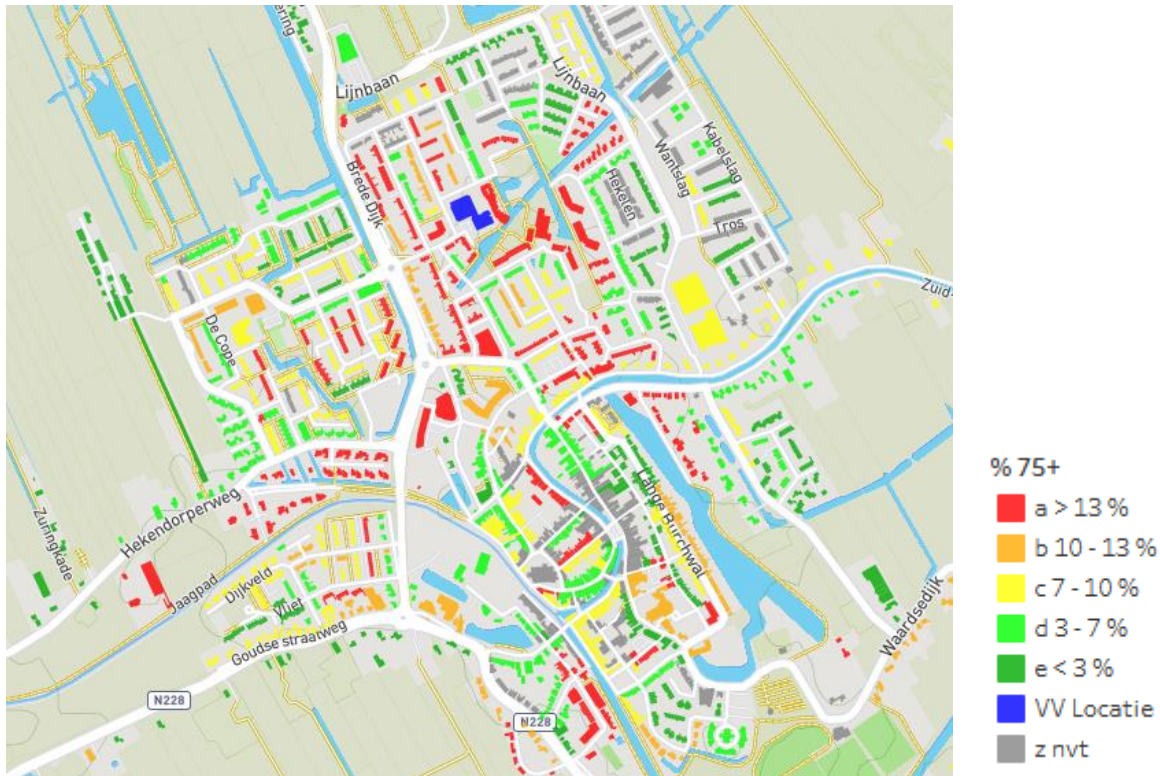
Een combinatie van het postcode 6 bestand van het CBS met de leeftijdsgroepen 65+, 65 – 75 en 75+ (maatwerk CBS) geeft op laag schaalniveau inzicht in welke huizenblokken gemiddeld relatief veel ouderen wonen.

De concentraties 75-plussers brengen de locaties met een mogelijk hogere zorgvraag op dit moment in beeld; de concentraties, met de 65 – 75-jarigen de mogelijk toekomstige zorgvraag. Dit inzicht is niet alleen van belang voor de intramurale zorg, maar ook voor extramurale zorg, Wmo-voorzieningen en het wonen.

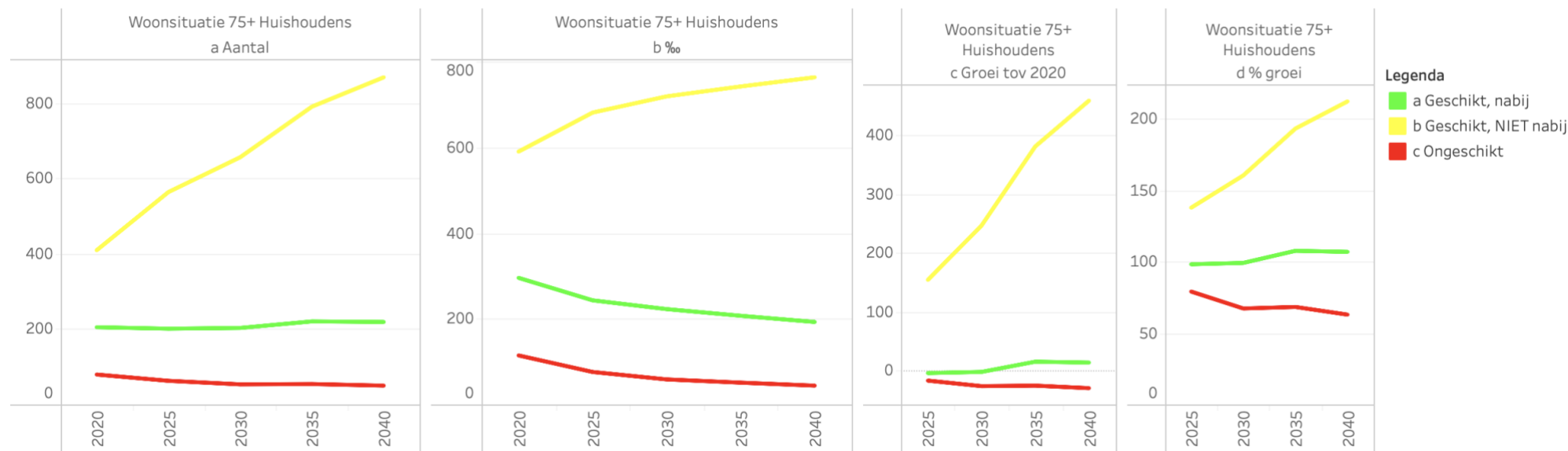
Op de kaart ziet u een gedeelte van het centrum. In kleur (zie de legenda) is aangegeven waar meer of minder 75-plussers wonen. Groen wil zeggen, dat er weinig en rood dat er veel 75-plussers wonen (meer dan 13%).

In panden, die in grijs zijn weergegeven, wonen geen mensen. In blauw ziet u de VV-locaties. Het dashboard bevat ook informatie over de inkomensgroepen in wijken.

Gemiddeld percentage 75-plussers per postcode en VV locaties

2.2 Wonen: 75+ Huishoudens

- Oudewater telde in 2020 693 zelfstandig wonende huishoudens van 75 jaar en ouder. In 2040 zijn dat er naar verwachting 1.138. In 2020 kwam dit overeen met 16% van het totaal aantal huishoudens. Dit zijn een- en meerpersoonshuishoudens. Bij meerpersoons huishoudens is de oudste bewoner 75+. Zie hiervoor ook Bijlage 3.
- In 2020 woonde in Oudewater 30% van deze huishoudens in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 19 (de groene lijnen).
- In 2020 woonde 59% in een geschikte woning, maar niet in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 76% (de gele lijnen).
- 11% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die ongeschikt is voor de bewoning door ouderen en ook niet aangepast kan worden. In 2040 zijn dat er 4%. Zie hiervoor ook de cijfers in bijlage 3 (de rode lijnen).
- 89% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die geschikt is voor de bewoning door ouderen dan wel aanpasbaar is. In 2040 is dat 96%.
- Het aantal oudere (75+) eenpersoonshuishoudens bedroeg in 2020 359. In 2040 is dit aantal naar verwachting toegenomen tot 591. Deze data zijn opgenomen in de te downloaden Excel data.
- Voor Oudewater geven de gebiedsdashboards een beeld van de mate waarin een gebied afwijkt van het regionale gemiddelde. Deze afwijking kan aanzienlijk zijn.
- Voor een groot deel wordt het wonen in de nabijheid van voorzieningen bepaald door het verhuisgedrag van mensen. Ouderen zijn in het algemeen -om een aantal redenen- niet erg verhuisgeneigd. Zij blijven dikwijls zo lang mogelijk wonen waar ze wonen, ook al is dat niet in de nabijheid van voorzieningen. Als woningen (in de nabijheid van voorzieningen) vrij komen, dan worden deze dikwijls betrokken door jongeren.

3 Zorg

- Wlz zorg
 - In 2019 is door TNO en het RIVM een analyse gemaakt van de toekomstig benodigde intramurale verzorging en verpleging.
 - Het RIVM heeft hiervoor een “beleidsarme” prognose van het zorggebruik opgesteld, uitgaande van de CBS-microdata op persoonsniveau en de PBL(Planbureau voor de Leefomgeving)-prognose.
 - Aansluitend op de RIVM-benadering zijn regionale data van het CBS over het zorggebruik gecombineerd met die van de PBL-prognose en vertaald naar het niveau van de gemeente en postcode.
 - Door de regionale data over de huidige situatie als uitgangspunt te nemen wordt feitelijk het huidige beleid naar de toekomst doorgezet. Voor Zilveren Kruis Zorgkantoor regio Utrecht is het verschil met landelijke kentallen beperkt, omdat deze regio globaal overeenkomt met het landelijk gemiddelde.
 - Sociaal Economische Status is van belang voor de zorg. Tussen gemeenten en wijken bestaan soms aanzienlijke verschillen. Op regioniveau zijn deze bij TNO RIVM uitgemiddeld, op lager schaalniveau niet.
- Zvw en Wmo
 - Naast de intramurale Wlz zorg is gekeken naar geriatrische revalidatie (GRZ) en eerstelijns verblijf (ELV).
 - GRZ en ELV-data betreffen kleine aantallen. GRZ en ELV zijn daarom als intramuraal beschouwd en samengevoegd met de zorgprofielen 9 en 10.
 - Vanuit de Wlz is de wijkverpleging opgenomen als extramurale zorg. Dit betreft het aantal patiënten.
 - Tenslotte is de WMO voor mensen ouder van 50 jaar toegevoegd. Dit betreft het aantal cliënten.

3.1 Gezondheidsmonitor

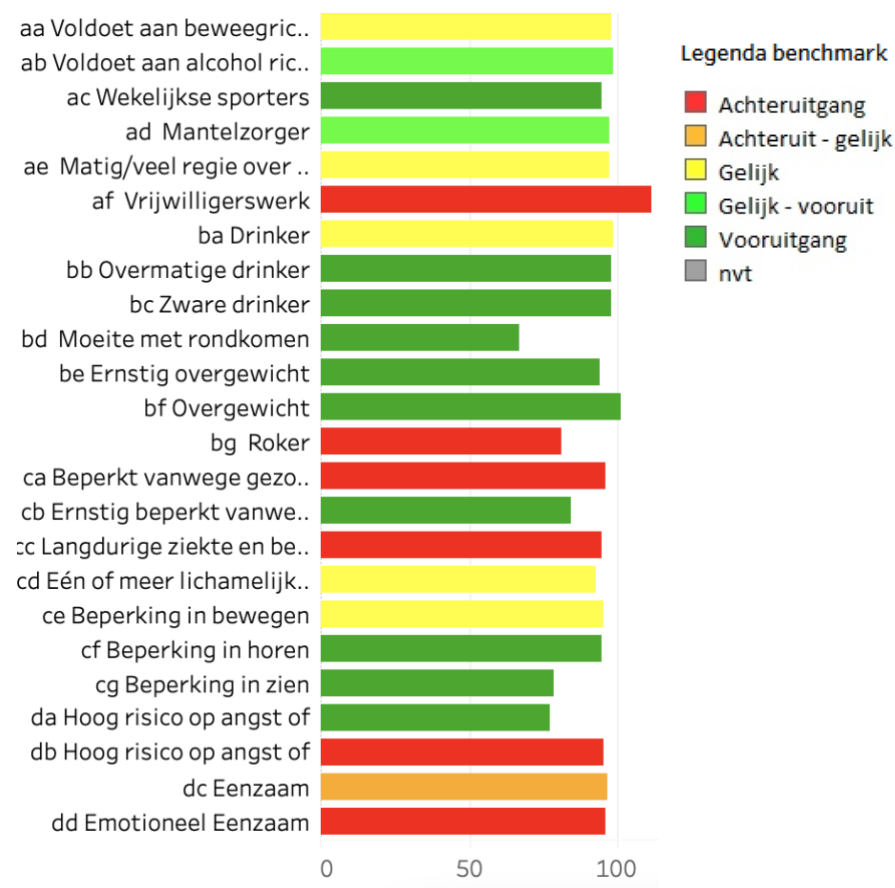
De GGD, het RIVM en het CBS stellen eens per vier jaar de gezondheidsmonitor op. Dit op basis van een enquête onder de inwoners van de gemeente. Zij geven weer wat hun gezondheidsbeleving is. Deze monitor geeft een goede indruk van de gezondheidssituatie van de bevolking en van ouderen, omdat onder meer een aantal gezondheidsaspecten gemeten wordt, dat gekoppeld kan worden aan het ouder worden.

De denkbeeldige verticale lijn met de waarde 100 geeft het regionale gemiddelde aan.

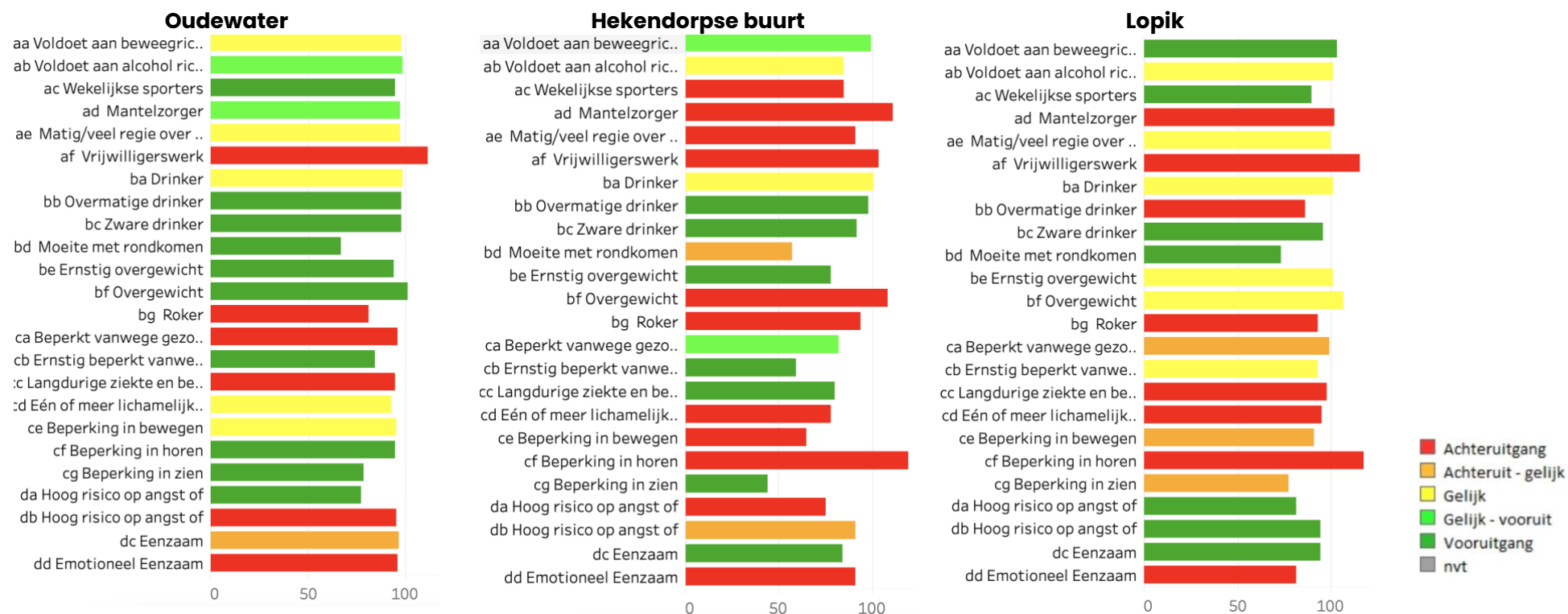
De kleuren in de grafiek geven aan of de beleving van het betreffende aspect in de afgelopen vier jaar vooruit (groen) of achteruit (rood) gegaan is. De kleuren hebben geen betekenis in de zin van het meer of minder voorkomen van het betreffende gezondheidsaspect.

Hieronder worden enkele aspecten uitgelicht, die van belang kunnen zijn voor de zorgvraag.

- Deze laat zien, dat de inwoners van Oudewater zich in de periode 2016 – 2020 op een groot aantal gezondheidsaspecten gezonder zijn gaan voelen (groene kleur in de grafiek).
- Achteruitgang wordt wel gevoeld als het gaat om het risico op angst, eenzaamheid, emotionele eenzaamheid; het ervaren van beperkingen als gevolg van de gezondheid en het ervaren van langdurige ziekte.
- De beperkingen, die men ervaart overstijgen echter nergens het regionaal gemiddelde (de lijn van 100).
- Een aandachtspunt is ook de teruglopende belangstelling voor het vrijwilligerswerk, zij het, dat de belangstelling ervoor nog altijd boven het regionale gemiddelde (de lijn van 100) ligt.

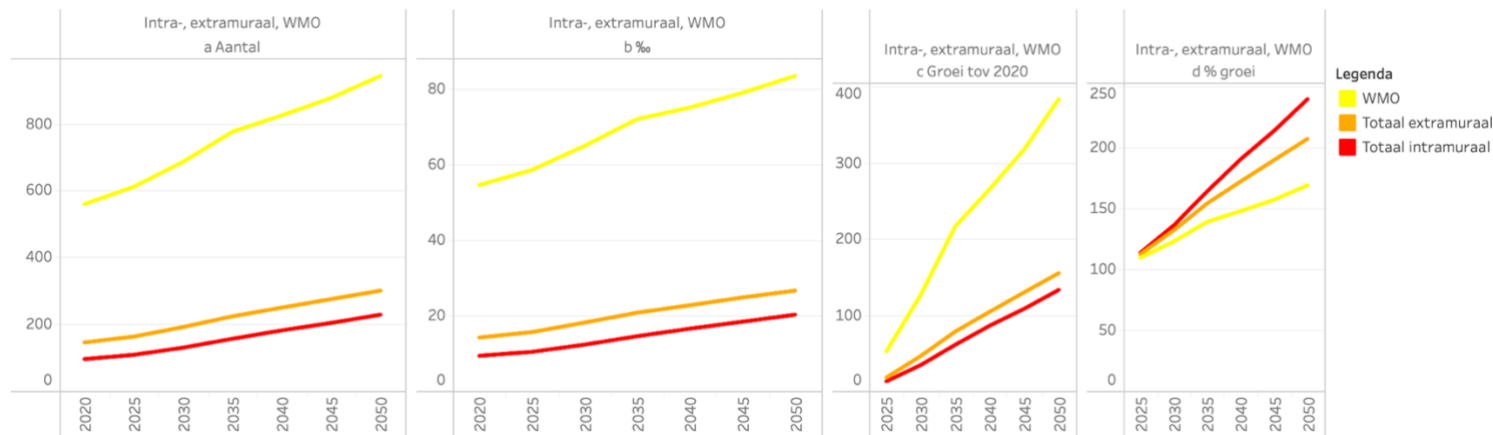

Hieronder is een drietal gebieden uitgelicht. De gebieden in Oudewater hebben een kleine omvang. Daarom is de gemeente Lopik opgenomen als derde gebied in de nabijheid om mee te vergelijken als het om de gezondheidsmonitor gaat.

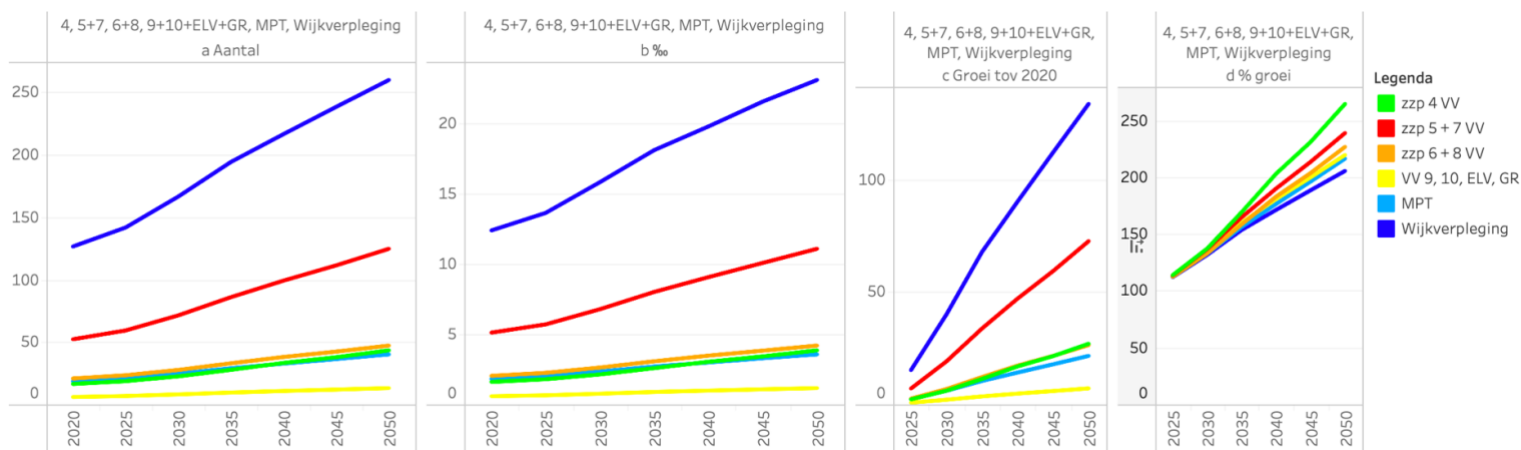

3.2 Zorgvraag ontwikkeling

Op deze pagina ziet u het aantal intra- en extramurale indicaties in de periode 2020 – 2040. De twee linker dashboards laten de aantal indicaties voor Wlz, Zvw en Wmo-zorg zien. De twee rechter dashboards de groei ten opzichte van 2020.

- In 2020 maakten in Oudewater 95 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2040 is dat gestegen tot 181, een stijging van 91%. In de sub regio West vindt naar verwachting een stijging plaats van 113%. In de dashboards kunt u zien waar de grootste stijging in de gemeente plaatsvindt.

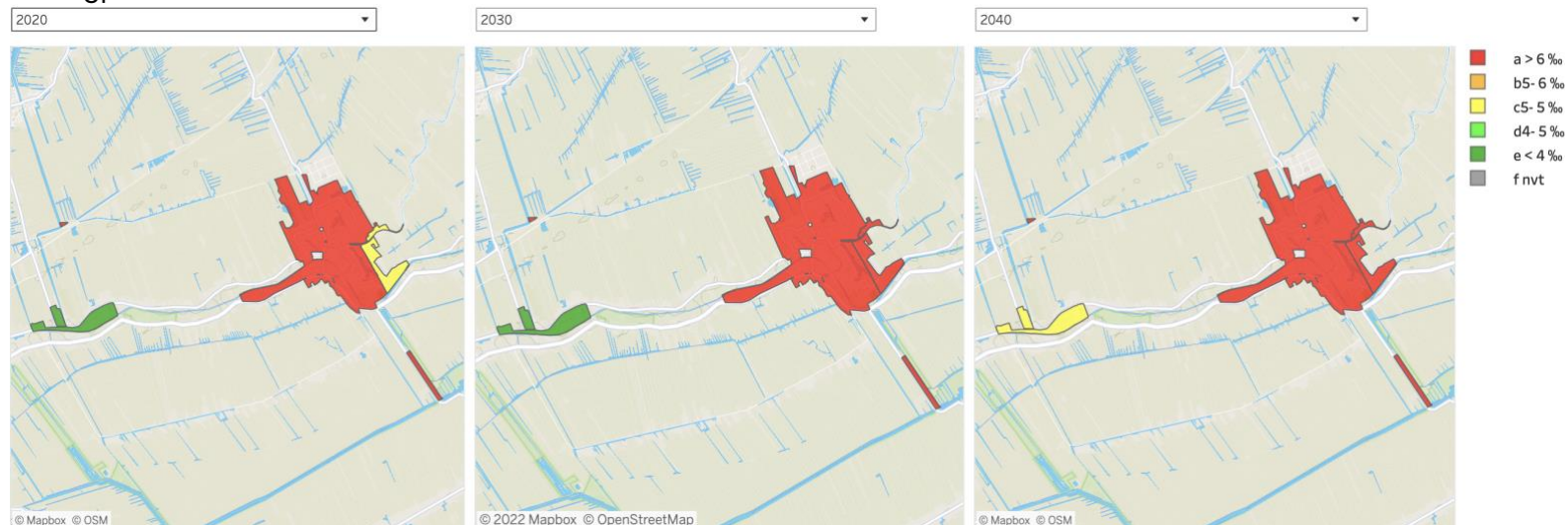

- Het aantal mensen dat gebruik maakt van een somatische indicatie was in 2020 43 en is naar verwachting in 2030 58 en in 2040 82.
- Het aantal mensen, dat gebruik maakt van een PG-indicatie was in 2020 52 en is naar verwachting in 2030 71 en in 2040 99.
- Het gebruik van een somatische indicatie stijgt tot 2040 naar verwachting met 91%. In de sub regio West is dat 112%. Het gebruik van de PG-indicatie neemt met 90% toe. In de sub regio West is dat 113%

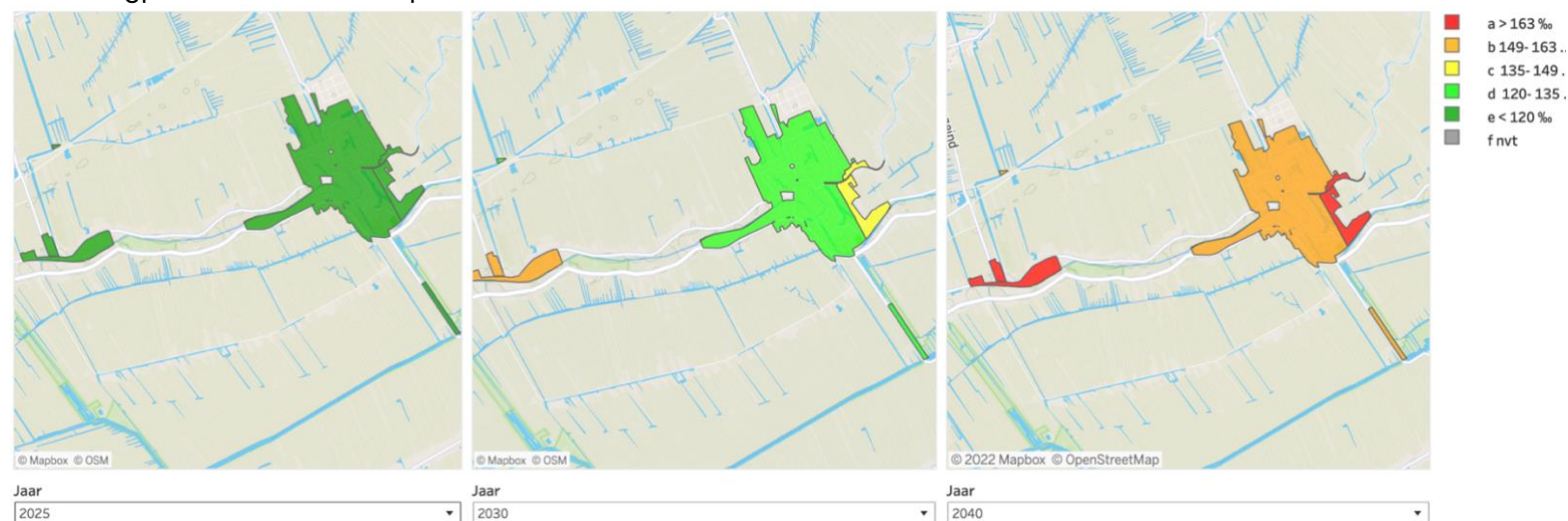
3.3 Zorgprofielen 5 en 7 promillage in 2020, 2030 en 2040 per pc 4 gebied

Hieronder ziet u de zorgprofielen 5 en 7 op de kaart, zowel in promillage van voorkomen als in groei tot 2040. In het dashboard kunt u de overige intra- en extramurale zorg op deze manier bezien.

% zorgprofielen 5 en 7 in 2020 2030 en 2040

Groei zorgprofielen 5 en 7 ten opzichte van 2020 in 2025, 2030 en 2040

4 Groei vraag en huidige aanbod Verzorging en Verpleging

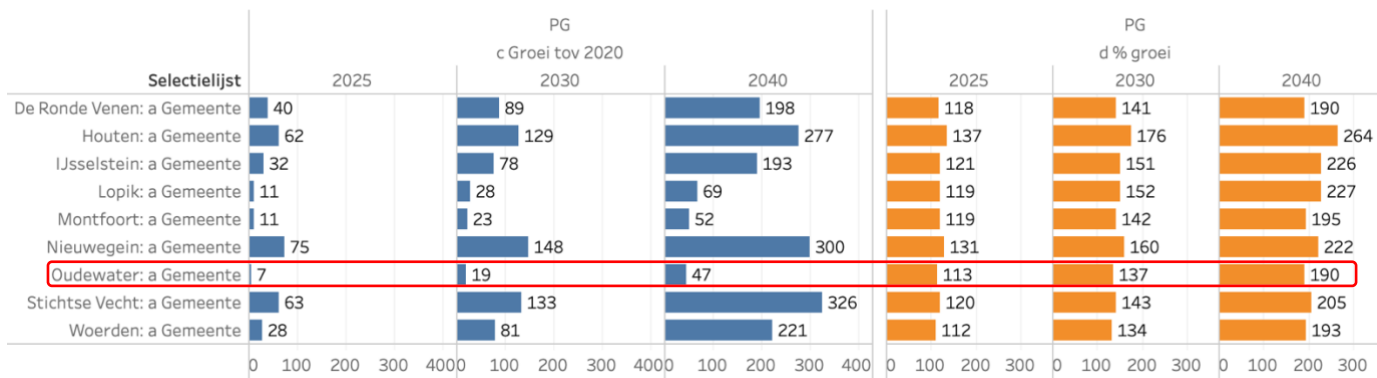
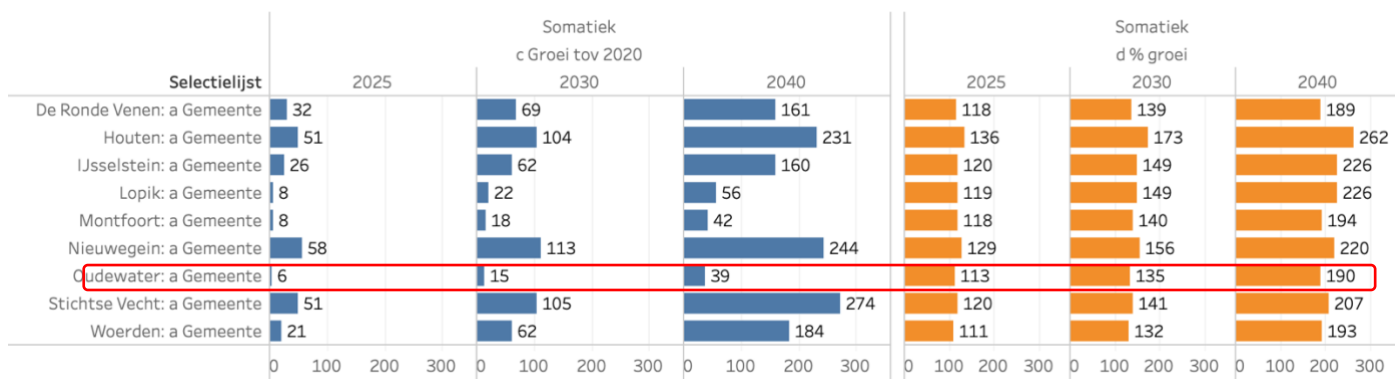
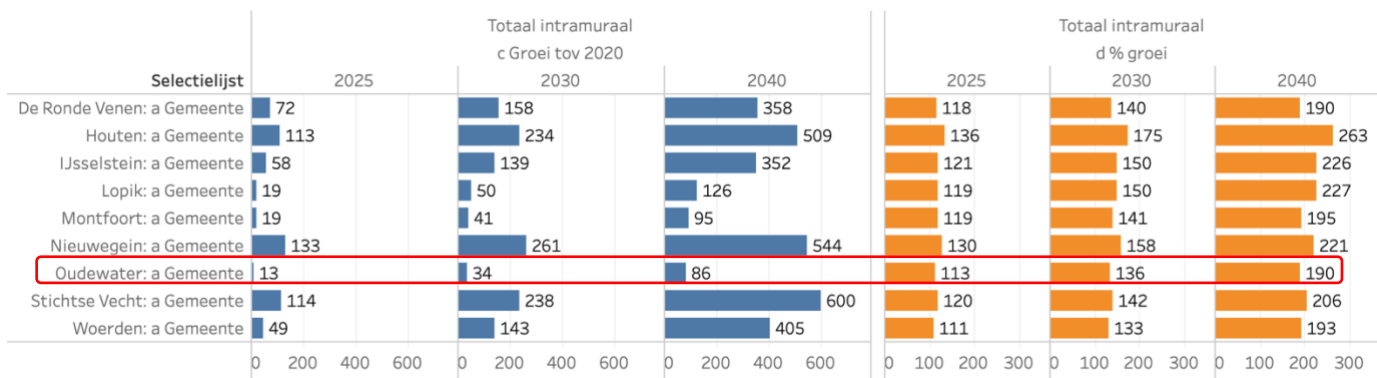
- Eenduidig inzicht in het aanbod verzorging en verpleging is in Nederland niet beschikbaar. TNO beschrijft dit in “TNO 2019 R12033 Prognose capaciteitsontwikkeling verpleeghuiszorg”^{1 2} en geeft een denkrichting over data en methodiek voor de inschatting van de huidige capaciteit.
- De IVVU heeft daarom in samenwerking met Zilveren Kruis Zorgkantoor Utrecht de capaciteit in de regio in beeld gebracht en uitgesplitst naar somatiek, PG, ELV en GRZ. Deze capaciteit is echter niet één op één aan de vraag te koppelen: locaties kunnen een breder verzorgingsgebied hebben dan een wijk of zelfs gemeente.
- De toekomstige vraag is modelmatig ingeschat. Het verschil tussen vraag en aanbod is bepaald ten opzichte van de modelmatige vraag in 2020. Dit staat dus los van de werkelijke lokale vraag in 2020, waaraan, gezien het vrijwel ontbreken van wachtlijsten, geacht wordt te zijn voldaan.
- De opgave in de gemeente Oudewater is samengevat:
 - In 2020 maakten 95 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2030 zijn dat er 129 en in 2040 181.
 - Het gebruik van intramurale zorg groeit tot 2030 met 36% en tot 2040 met 91%. In de regio is dat 113%.
 - De benodigde extra intramurale capaciteit stijgt tot 2030 met 34 en tot 2040 met 86. In de regio is dat 1.300 en 3.074.
- In 2020 waren er 43 inwoners met een somatische indicatie; in 2030 zijn er 58 en in 2040 82.
- Het gebruik met een somatische indicatie groeit tot 2030 35% en tot 2040 91%. In de regio is dat 46% en 112%.
- De benodigde extra somatische capaciteit neemt tot 2030 toe met 15 en tot 2040 met 39. In de regio is dat 572 en 1.390.
- In 2020 waren er 52 met een pg-indicatie; in 2030 zijn dat er 71 en in 2040 99.
- Het gebruik van zorg met een pg-indicatie groeit tot 2030 met 37% en tot 2040 met 90%. In de regio is dat 49% en 113%.
- De benodigde extra pg-intramurale capaciteit is tot 2030 19 en tot 2040 47. In de regio is dat 728 en 1.684.
- Van de wijkverpleging maakten in 2020 126 mensen gebruik; in 2030 zijn dat er 166 en in 2040 217.
- Het gebruik van wijkverpleging groeit tot 2030 met 32% en tot 2040 met 72%. In de regio is dat 41% en 86%.
- De wijkverpleging groeit tot 2030 met 40 en tot 2040 met 91 gebruikers. In de regio is dat 1.518 en 3.208.
- Van WMO-maatwerk voorzieningen maakten in 2020 559 mensen gebruik. In 2030 zijn dat er 685 en in 2040 824.
- Het gebruik van WMO-maatwerk voorzieningen groeit tot 2030 met 23% en tot 2040 met 47%. In de regio is dat 27% en 55%.
- Het aantal gebruikers groeit tot 2030 met 126 en tot 2040 met 265. In de regio groeit het aantal tot 2030 met 4.855 en tot 2040 met 9.653.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/20/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg>

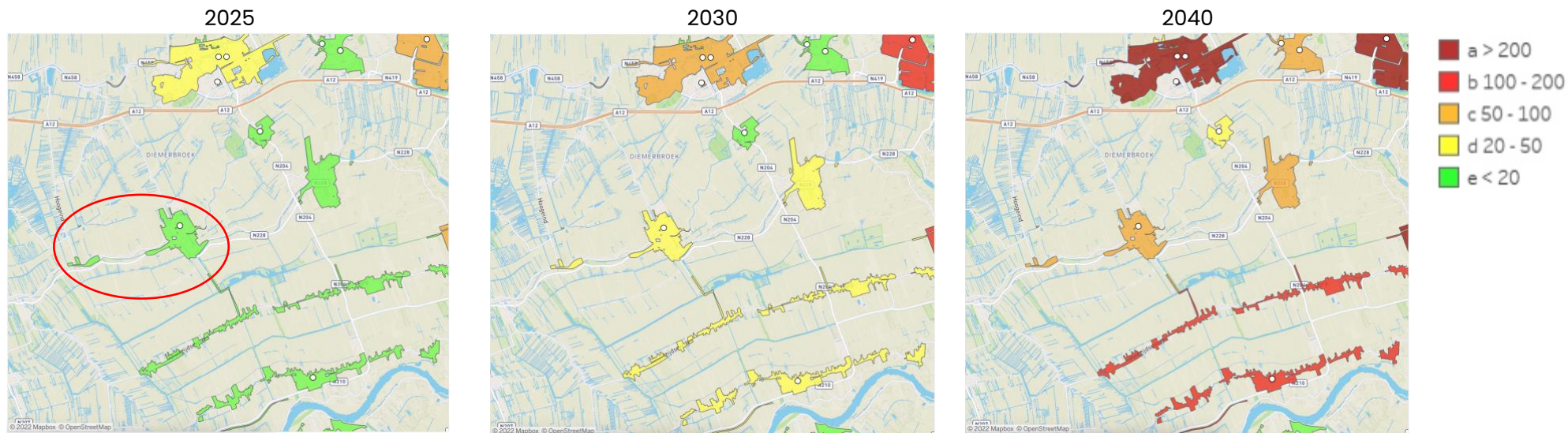
² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/28/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg-fase-ii>

4.1 De opgave per gemeente: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en PG

De bovenste afbeelding bevat de ontwikkeling van de totale intramurale zorg; de tweede die van de somatische zorg en de onderste PG

4.2 Opgave in de gemeente 2025 – 2030 – 2040 VV-locaties

In de kaart is op wijk en woonplaats niveau zichtbaar hoeveel extra intramurale plaatsen noodzakelijk zijn bij ongewijzigd beleid tot 2040.

De witte stippen zijn de intramurale zorg locaties, zoals die zijn opgenomen in de capaciteitsinventarisatie.

Minder dan 20 plaatsen betekent geen extra capaciteit, 20 – 50 een kleine instelling, etc. Natuurlijk kan deze extra noodzakelijke capaciteit ook gemeentelijk of regionaal niveau worden ingevuld.

Een uitsplitsing naar wijken en naar somatische en psychogeriatrische (PG) zorg voor de gemeente treft u aan in bijlage 8

De hier boven geschetste groei vertaalt zich per gemeente in de regio in onderstaande tabel. Aan de linkerkant (blauw) is de groei van de van de intramurale vraag ten opzichte van 2020 weergegeven. Aan de rechterkant (oranje) wordt de procentuele groei ten opzichte van 2020 vermeld.,

Bijlagen

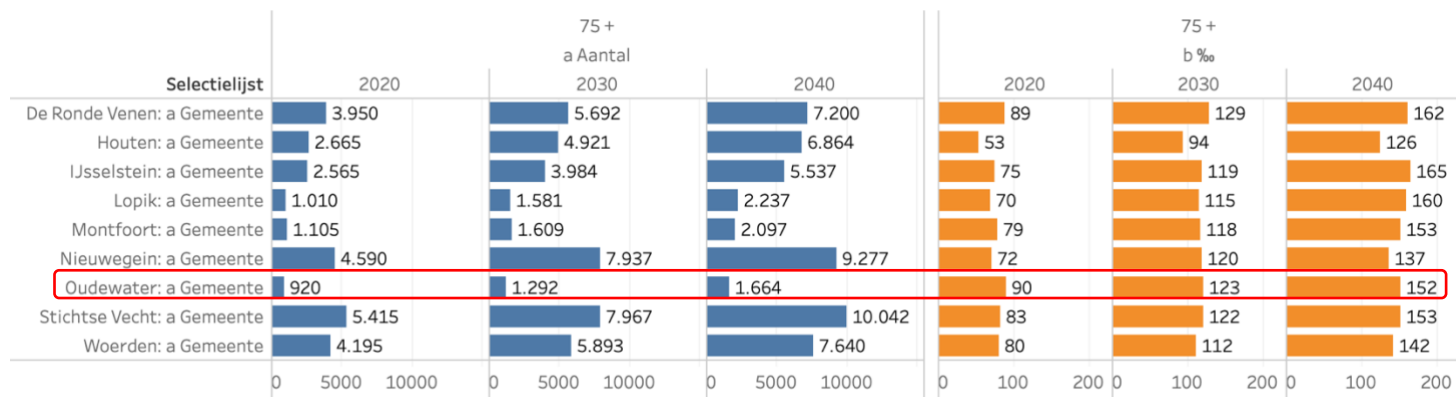
Bijlage 1 Cijfers demografie

Bijgaand de cijfers voor de aangegeven leeftijdsgroepen van 2000 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

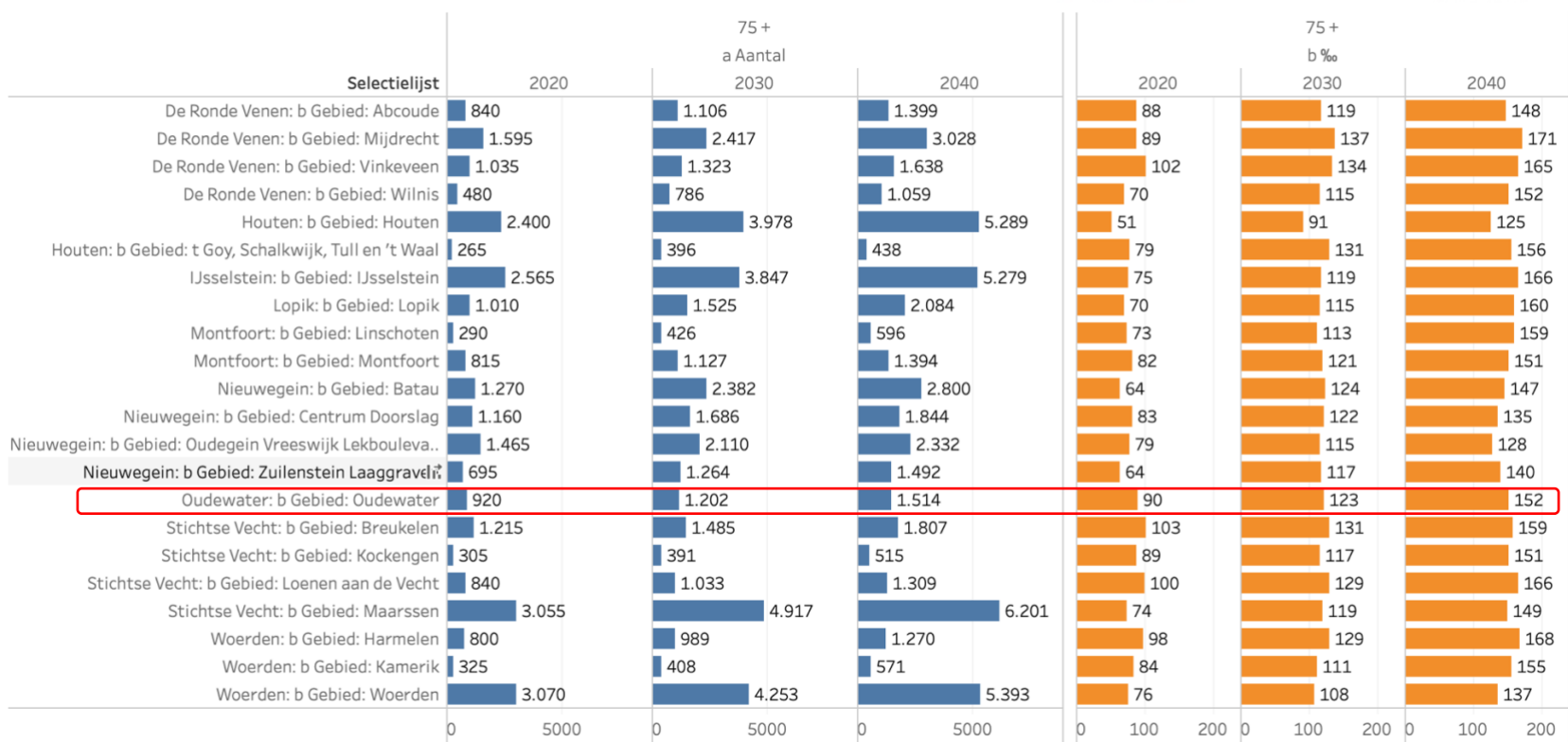
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden, evenals een verdere uitsplitsing tot op leeftijdsgroepen.

		Oudewater						de regio West					
		0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +	0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +
a. Aantal	2000	2570	2135	2070	1845	635	545	84755	65825	78850	52225	18440	12950
	2010	2540	2285	1435	1965	880	715	86715	53695	80135	70400	25620	18100
	2020	2380	1815	1700	2205	1215	920	81420	56645	66315	77205	40015	26415
	2025	2279	1725	1862	2227	1221	1104	76185	59470	62213	75006	41803	34785
	2030	2178	1803	1868	2043	1359	1292	74877	58727	63577	68358	45695	40876
	2040	2282	2011	1803	1802	1403	1664	77782	54389	67037	59268	46959	52558
	2050	2280	2027	1889	1997	1145	1941	77588	55631	65275	63349	38958	59573
b %	2000	263	218	211	188	65	56	271	210	252	167	59	41
	2010	258	232	146	200	89	73	259	160	239	210	77	54
	2020	233	177	166	215	119	90	234	163	191	222	115	76
	2030	207	171	177	194	129	123	213	167	181	194	130	116
	2040	208	183	164	164	128	152	217	152	187	166	131	147
	2050	202	180	168	177	102	172	215	154	181	176	108	165
c Groei tov 2020	2025	-101	-90	162	22	6	184	-5235	2825	-4102	-2199	1788	8370
	2030	-202	-12	168	-162	144	372	-6543	2082	-2738	-8847	5680	14461
	2040	-98	196	103	-403	188	744	-3638	-2256	722	-17937	6944	26143
	2050	-100	212	189	-208	-70	1021	-3832	-1014	-1040	-13856	-1057	33158
d % groei	2025	96	95	110	101	100	120	94	105	94	97	104	132
	2030	92	99	110	93	112	140	92	104	96	89	114	155
	2040	96	111	106	82	116	181	96	96	101	77	117	199
	2050	96	112	111	91	94	211	95	98	98	82	97	226

Bijlage 2 75+ vergelijking gemeenten

Vergelijking bestaande wijken

Bijlage 3 Cijfers wonen

Bijgaand de cijfers voor de verschillende woonsituaties van 2020 tot 2040 voor de gemeente en de regio.

Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

Wonen 75+ huishoudens

		Oudewater				regio			
		a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal	a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal
a Aantal	2020	205	409	79	693	5.727	11.283	2.366	19.376
	2025	201	564	63	828	6.683	17.205	2.653	26.541
	2030	203	656	53	912	7.354	20.929	2.713	30.996
	2035	220	791	54	1.065	8.326	26.273	3.087	37.686
	2040	219	869	50	1.138	8.642	29.653	3.139	41.434
b ‰	2020	295	590	114	999	296	582	122	1000
	2025	243	681	76	1000	252	648	100	1000
	2030	222	719	58	999	237	675	88	1000
	2035	207	742	51	1000	221	697	82	1000
	2040	192	764	44	1000	209	716	76	1001
c Groei tov 2020	2025	-4	155	-17	135	956	5.922	286	7165
	2030	-2	247	-26	219	1.627	9.646	346	11620
	2035	16	381	-25	372	2.599	14.990	721	18310
	2040	14	459	-29	445	2.915	18.370	772	22058
d ‰ groei	2025	98	138	79	119	117	152	112	137
	2030	99	160	67	132	128	185	115	160
	2035	108	193	68	154	145	233	130	194
	2040	107	212	63	164	151	263	133	214

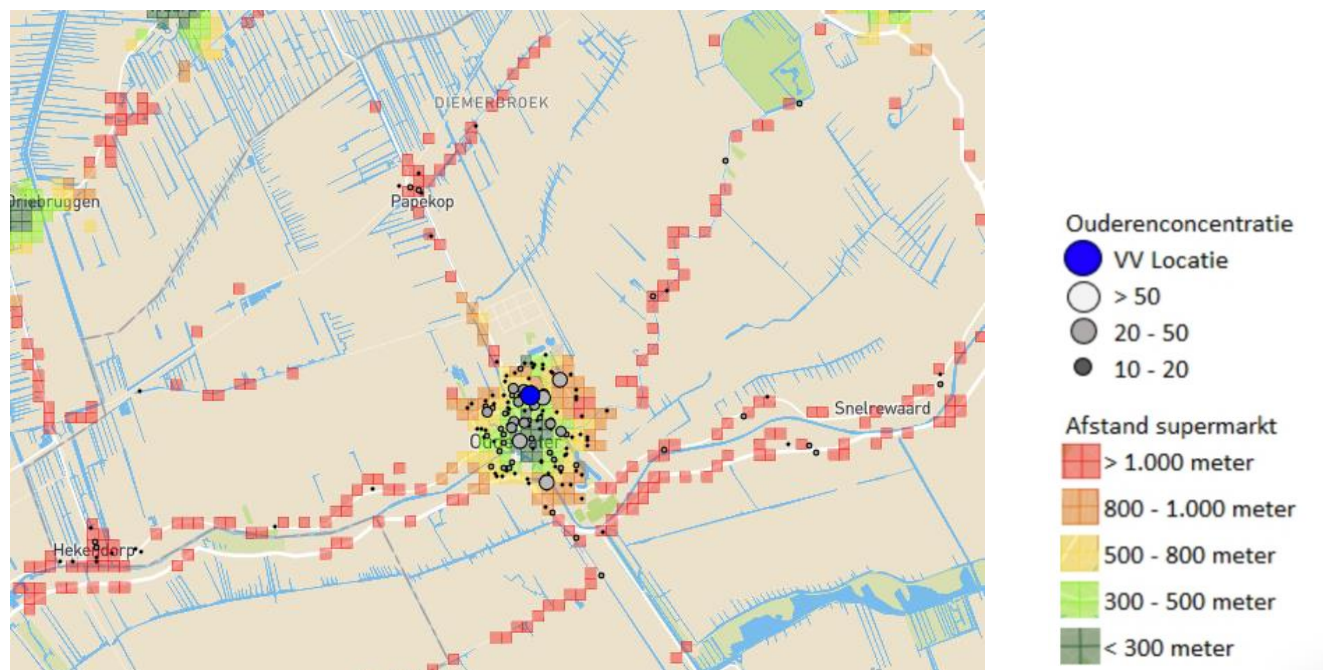
Bijlage 4 Ouderenconcentraties [Klik hier voor het dashboard ouderenconcentraties](#)

Voor ouderen – die in toenemende mate met beperkingen te maken krijgen – kan een geschikte woning nabij voorzieningen de verhuizing naar het verpleeghuis mogelijk uitstellen of voorkomen. Voor 2000 tot 2040 is een beeld beschikbaar op postcode 6 niveau (1234AB) waar ouderen wonen. De concentratie van de leeftijdsgroepen 65+, 65–75 en 75+ is in het beeld gecombineerd met de 100 x 100 afstand tot de supermarkt.

De supermarkt is als uitgangspunt genomen, omdat de supermarkt het meest frequent bezocht wordt. De huisarts of apotheek wordt gemiddeld minder vaak bezocht en bij problemen is bezoek aan huis mogelijk. In het hoofdstuk over wonen wordt een en ander verder uitgewerkt.

De onderstaande afbeelding van een gedeelte van de gemeente laat zien waar de 75-plussers wonen ten opzichte van de voorzieningen. Dit aantal is uitgedrukt in grijs tinten (donker betekent minder en wit betekent meer ouderen rond de betreffende locatie). In het blauw worden de VV-locaties weergegeven.

Ouderenconcentraties en afstand tot de supermarkt in 2020

Bijlage 5 Wonen ouderen en inkomen

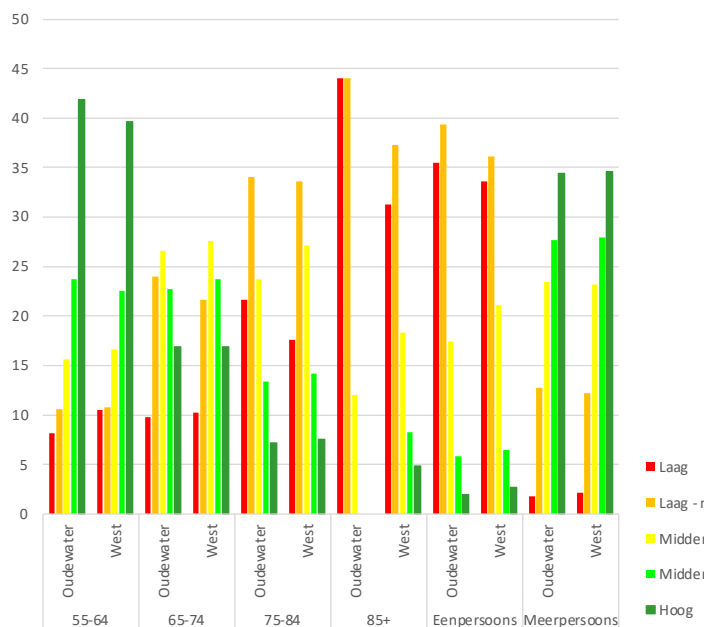
Het Rijk heeft de databank ouderhuisvesting gepubliceerd met gegevens over ouderen onder meer over leeftijd, huishoudentype, opleidingsniveau, inkomen en doelgroep volkshuisvesting. In 2019 was dit € 38.035. Er zijn nog geen latere data beschikbaar.

Het opleidingsniveau -van belang voor de Sociaal Economische Status- loopt van 24% onbekend bij ouderen van 55 – 65 tot 91% onbekend bij 85-plussers. Dit percentage onbekend is te hoog voor verder gebruik.

Combineren van gegevens is mogelijk, maar met een maximum van twee variabelen. Zo is mogelijk per leeftijdsgroep inzicht te geven in de quintielen (20% groepen) qua inkomen en voor de huishoudens uitsgeplitst naar eenpersoons en paren (NB - inkomens voor 85 plus alleenstaanden zijn niet beschikbaar).

De VNG biedt in de Lokale Monitor Wonen wel een onderscheid naar huishoudentype voor: 65+-ers en huurtoeslag dan wel sociale huursector.

Inkomens Databank Ouderenhuisvesting

Lokale monitor wonen x demografische prognose

Deze grafieken zijn niet opgenomen in de online dashboards.

- Van de eenpersoonshuishoudens behoort 73% tot de huishoudens met de laagste 40% inkomens. In de leeftijdsgroep 75-85 is dat 58% en bij de 85-plussers 70%.
- 2.637 alleenstaanden en 1.672 paren hebben recht op huurtoeslag in 2020, in 2040 zijn dat 3.808 alleenstaanden en 2.297 paren.
- 6.478 eenpersoonshuishoudens behoorden in 2020 tot de doelgroep volkshuisvesting evenals 3.561 paren, in 2040 zijn dat 9.508 alleenstaanden en 5.124 paren.

Bijlage 6 Cijfers zorg

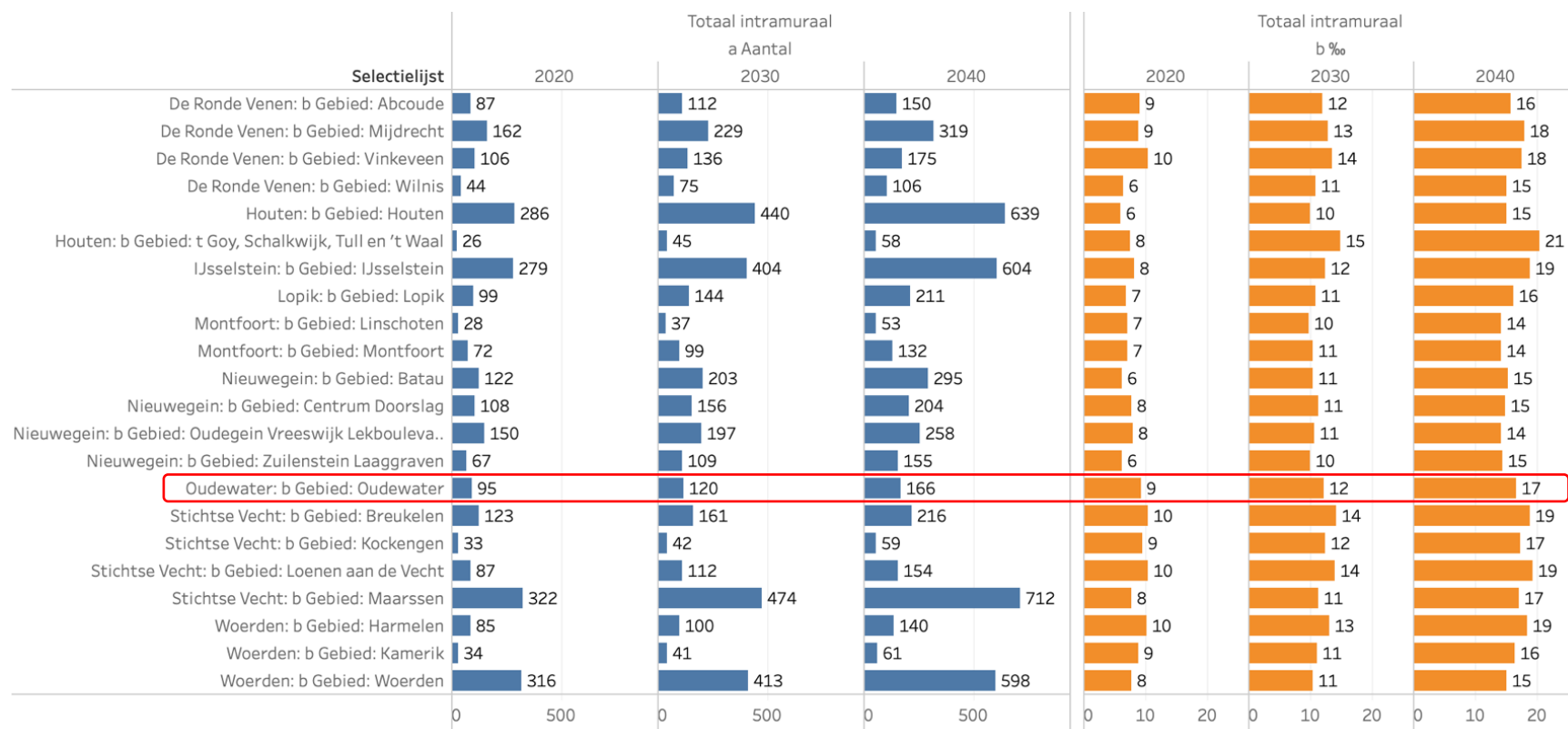
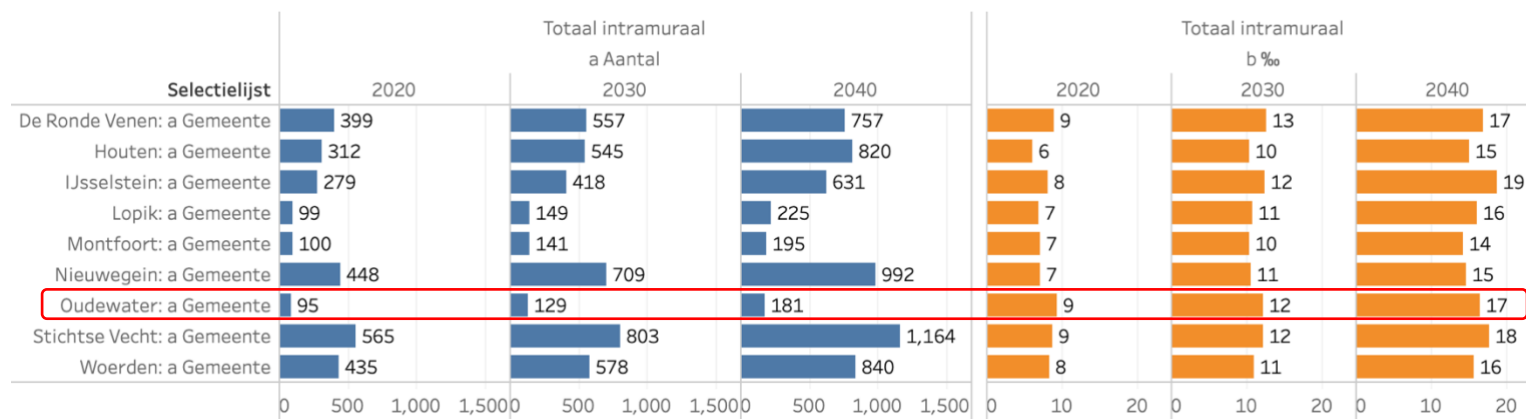
Bijgaand de cijfers voor de verschillende typen zorgvraag van 2020 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

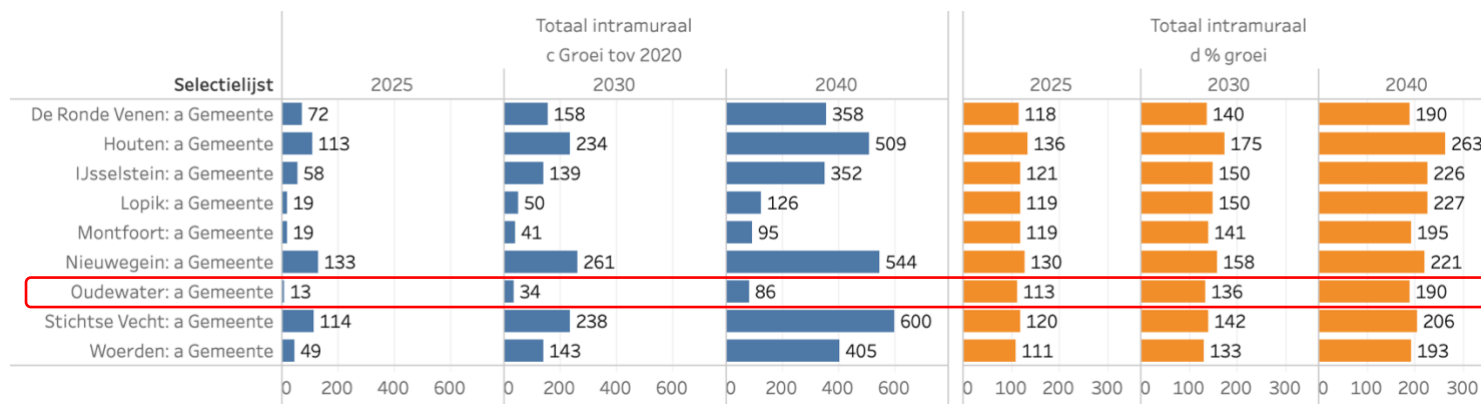
zorg

		Oudewater									de regio West								
		zzp 4 VV	zzp 5 + 7 VV	zzp 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO	zzp 4 VV	zzp 5 + 7 VV	zzp 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO
a Aantal	2020	16	52	21	6	19	126	95	145	559	460	1496	603	173	544	3744	2732	4288	17658
	2025	19	59	23	7	21	142	108	163	610	563	1824	723	211	651	4460	3321	5111	20072
	2030	22	71	28	8	25	166	129	191	685	692	2224	863	253	774	5262	4032	6036	22513
	2040	33	99	38	11	33	217	181	249	824	1064	3180	1217	345	1049	6952	5806	8001	27311
b %	2020	2	5	2	1	2	13	10	15	57	1	5	2	1	2	12	9	14	56
	2025	2	6	2	1	2	14	11	16	61	2	6	2	1	2	14	10	16	61
	2030	2	7	3	1	3	17	13	19	70	2	7	3	1	2	16	12	18	67
	2040	3	10	4	1	3	21	18	24	81	3	9	3	1	3	20	17	23	78
c Groei tov 2020	2025	2	7	3	1	2	15	13	18	52	103	329	120	37	107	716	589	823	2414
	2030	6	19	7	2	6	40	34	46	127	232	728	260	80	230	1518	1299	1748	4856
	2040	17	47	17	5	14	90	86	104	266	604	1684	614	172	505	3208	3074	3713	9653
d % groei	2025	114	113	112	113	112	112	113	112	109	122	122	120	122	120	119	122	119	114
	2030	137	137	133	135	133	132	136	132	123	150	149	143	146	142	141	148	141	127
	2040	203	190	183	181	176	171	190	172	148	231	213	202	199	193	186	212	187	155

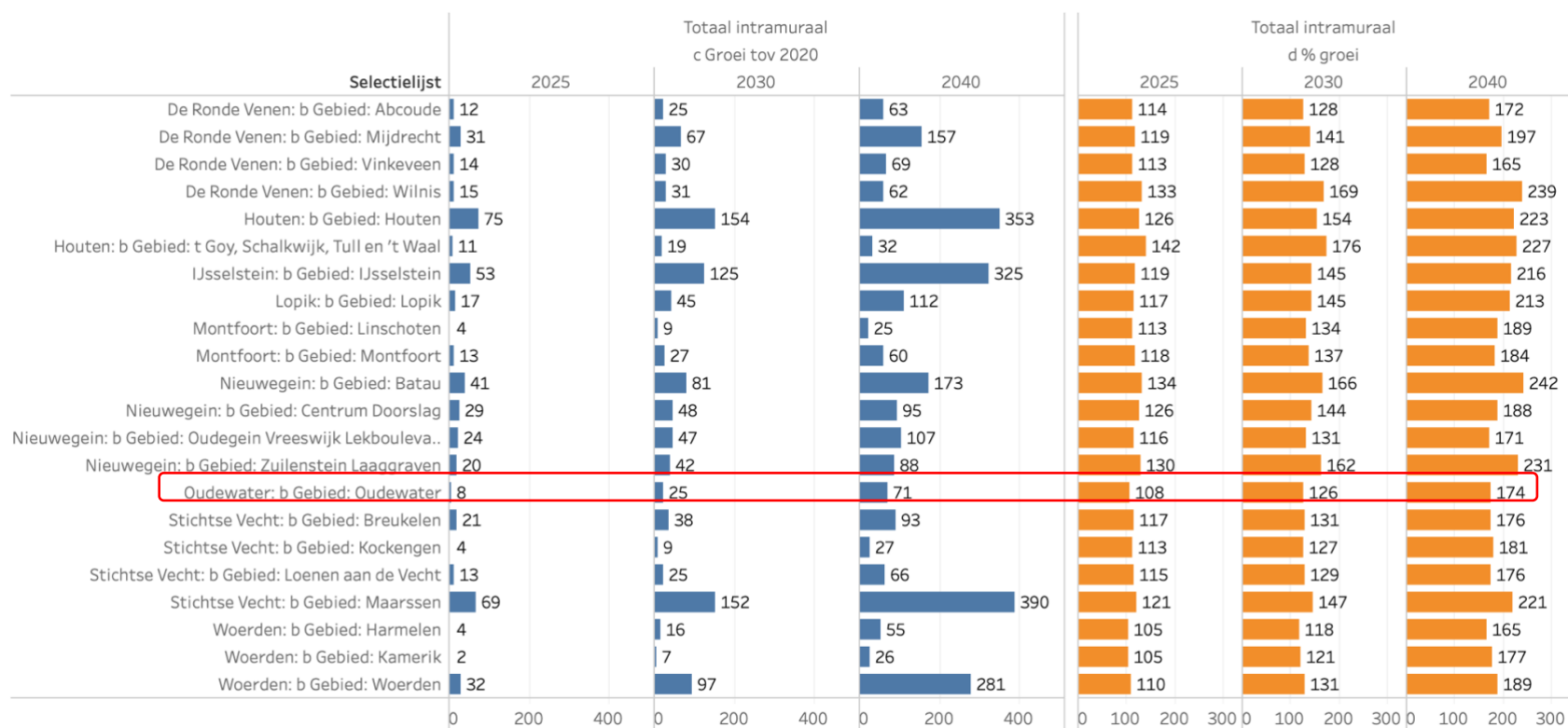
Bijlage 7 Zorg Benchmark: Aantal en promillage intramurale zorg in de gemeenten en de bestaande wijken

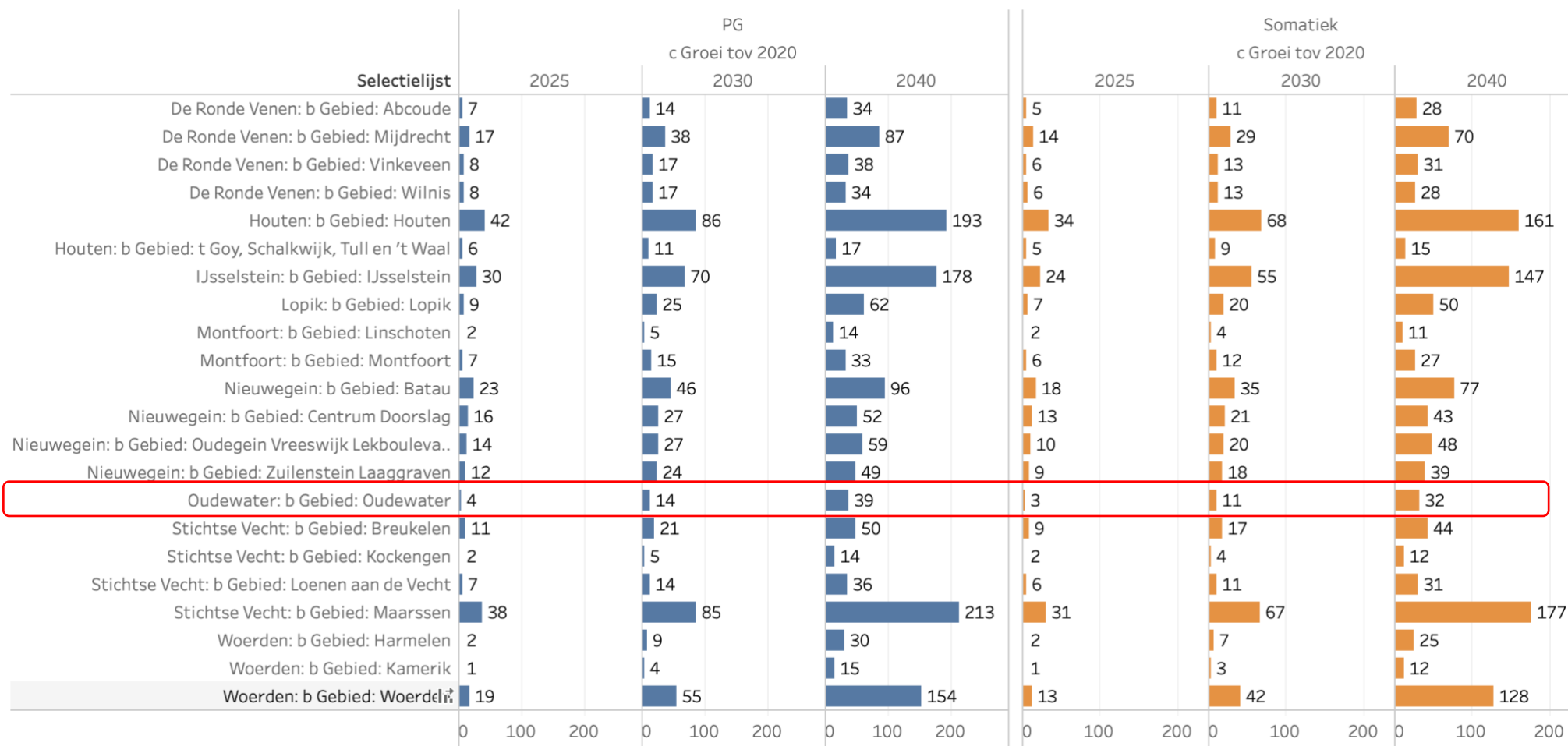

Bijlage 8 De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg in de gemeenten en bestaande wijken.

De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en pg in de bestaande wijken

In blauw ziet u de groei in aantallen PG, in oranje de groei in aantallen Somatiek.

- In Oudewater moeten naar verwachting in de periode tot 2040 ten opzichte van 2020 86 plaatsen meer beschikbaar komen voor mensen met een intramurale indicatie. Tot 2025 moeten hiervan naar verwachting 13 plaatsen gerealiseerd zijn; in de periode 2025 – 2030 21 en van 2030 tot 2040 52.
 - Het aantal PG-indicaties neemt in Oudewater iets meer toe dan het aantal indicaties somatiek. Dit is lijn met de tendens in de regio.
- Het gaat hierbij niet om fysieke plaatsen, maar om mensen, die voor hun zorg, die vergelijkbaar is met de huidige WLZ-intramurale zorg.